

DOI: 10.33310/2518-7813-2019-67-4-26-31
УДК 37.013

Руслана БІЛИК

викладач кафедри соціальної роботи
Миколаївського національного університету
імені В.О.Сухомлинського, м. Миколаїв, Україна
e-mail:starostischa@gmail.com

ГЕНДЕРНИЙ ПІДХІД ЯК УМОВА ПІДГОТОВКИ МАЙБУТНІХ СОЦІАЛЬНИХ ПЕДАГОГІВ ДО ГЕНДЕРНОЇ СОЦІАЛІЗАЦІЇ ВИХОВАНЦІВ ЗАКЛАДІВ ІНТЕРНАТНОГО ТИПУ

У статті наголошується на актуальності проблеми професійної підготовки майбутніх соціальних педагогів до гендерної соціалізації вихованців закладів інтернатного типу. На основі різних підходів науковців визначено сутність поняття «соціально-педагогічні умови підготовки майбутніх соціальних педагогів до гендерної соціалізації вихованців закладів інтернатного типу», обґрунтовано гендерний підхід як важливу методологічну основу освіти і одну із умов підготовки майбутніх соціальних педагогів до гендерної соціалізації вихованців закладів інтернатного типу, означено його роль у формуванні відповідної готовності студентів.

Ключові слова: підготовка, соціальний педагог, вихованці, заклади інтернатного типу, готовність, соціально-педагогічні умови.

Сучасна соціальна та суспільно-економічна ситуація в Україні позначилася на демократизації зразків статевої поведінки, модифікації ролі та статусу чоловіка і жінки, що призвело до змін в традиційній системі міжстатевих взаємин та зумовлює необхідність переосмислення традиційних гендерних схем, ролей і їх сприйняття. Руйнація звичних стереотипів мускулітності та фімінності одного боку – розширює межі для самореалізації особистості у різних сферах суспільного життя завдяки набуттю егалітарної свідомості й відповідних способів життєдіяльності, а з іншого – породжує нові соціальні і психологічні проблеми, серед яких: розповсюдження соціально-психологічної дезадаптації подружжя і виникнення дисгармонії у сімейних стосунках; неготовність молоді до створення власної сім'ї в соціально-психологічному, матеріально-побутовому, сексуальному аспектах тощо. Особливо гостро проблему гендерної соціалізації відчувають вихованці закладів інтернатного типу, оскільки у них цей процес ускладнено відсутністю сім'ї та іншими чинниками різного походження і порядку. Аналіз практики діяльності цих закладів засвідчив, що гендерна соціалізація їх вихованців залишається стихійним і некерованим процесом через недостатню теоретичну та практичну розробку проблеми. Зважаючи на це, актуальності набуває системна підготовка соціальних педагогів – носіїв гендерної культури суспільства, здатних забезпечити формування гендерних уявлень, цінностей і поведінки гендерну вихованців закладів інтернатного типу та оптимізувати процес їхньої гендерної соціалізації.

Теоретичні засади виховання та освіти з урахуванням гендерної проблематики обґрунтовано в працях Є. Герасимової, Т. Дороніної, К. Корсака, О. Луценко, Л. Татарнікової, Н. Троян, Н. Чухим та ін.; понятійно-категоріальний апарат гендерного виховання сформульовано в наукових доробках Т. Говорун, О. Кікінежді, В. Кравця, А. Мудрика, Л. Штильової, С. Вихор; проблема гендерної соціалізації дітей та молоді вивчалася в дослідженнях О. Говорун, С. Вихор, Н. Городнова, А. Кочарян, О. Лосєвої, В. Москаленко, Т. Кравченко, І. Рогальська-Яблонська, Л. Яценко та ін.; питання соціально-педагогічної роботи, захисту й підтримки дітей-сиріт та дітей, позбавлених батьківського піклування, які виховуються в інтернатах різного типу – у працях Т. Алексеєнко, С. Бадори, Л. Канішевської, Г. Лактіонової, Н. Павлик, Ж. Петрочко, А. Поляничко, С. Курінної, О. Романовської, Н. Султанової, С. Харченко та ін.

Мета статті – розкрити особливості гендерного підходу в аспекті його використання у підготовці майбутніх соціальних педагогів до гендерної соціалізації вихованців закладів інтернатного типу.

Перш ніж проаналізувати дослідження науковців щодо ефективної фахової підготовки майбутніх соціальних педагогів у закладах вищої освіти, необхідно проаналізуємо зміст основних понять: «умови», «педагогічні умови» та «соціально-педагогічні умови».

Поняття «педагогічні умови» у словнику-довіднику із професійної педагогіки А. Семенова та В. Стасюк потрактовано як «обставини, за яких залежить та відбувається цілісний продуктивний педагогічний процес професійної підготовки

фахівців, що опосередковується активністю особистості, групою людей» [10, с. 272].

Поняття «педагогічні умови» Ю. Бабанський трактує як «чинники (обставини), що є впливовими відповідно ефективності функціонування педагогічної системи (результат даного процесу має бути закладено у завданнях, змісті, формах та методах виховної роботи)» [1, с. 323].

Ще одним, важливим для дослідження поняттям є словосполучення «соціально-педагогічні умови», які, як уважає Г. Хархан, є «сукупністю об'єктивних можливостей, взаємопов'язаних та взаємозумовлених елементів (змісту, форм та методів), що складають оптимальне середовище, де відбуваються педагогічні процеси та явища» [13, с. 215].

У дослідженні Л. Єрьоміної «соціально-педагогічними умовами формування готовності до сімейного життя вихованців закладів інтернатного типу» визначено «сукупність чинників, що діють у середовищі закладів інтернатного типу і забезпечують результативність підготовленості вихованців закладів інтернатного типу до сімейного життя» [3, с. 153].

На основі узагальнення розглянутих аспектів формулювання означеного поняття *соціально-педагогічні умови підготовки соціальних педагогів до гендерної соціалізації вихованців закладів інтернатного типу* розуміємо як сукупність чинників, що визначають особливості професійної підготовки майбутніх соціальних педагогів, забезпечують достатній рівень їхньої готовності до гендерної соціалізації вихованців закладів інтернатного типу та результативність означеного процесу.

Отже, для визначення та обґрунтування соціально-педагогічних умов підготовки майбутніх соціальних педагогів до гендерної соціалізації вихованців закладів інтернатного типу необхідно звернутися до аналізу дисертаційних робіт, дотичних за проблематикою до теми нашого дослідження.

Під організаційно-педагогічними умовами забезпечення процесу підготовки майбутніх соціальних педагогів до психолого-педагогічного супроводу дітей із дистантних сімей Л. Шпільчак розуміє «сукупність взаємозумовлених чинників, які забезпечують ефективність підготовки майбутніх соціальних педагогів до психолого-педагогічного супроводу дітей із дистантних сімей» [14, с. 18]. До них авторка зараховує такі: «збагачення змісту підготовки з урахуванням специфіки типу дистантної сім'ї, рівня психолого-педагогічної культури батьків; розробку і реалізацію програми підготовки із урахуванням особливостей розвитку її поведінки дітей і обставин дистантної сім'ї; удосконалення технології психолого-педагогічного супроводу під час навчальних та позааду-

торних занять, збагачення практичного досвіду; корекція набутих професійних умінь і навичок роботи з дітьми із дистантних сімей у процесі різних видів соціально-педагогічної практики і форм професійної діяльності майбутніх соціальних педагогів» [14, с. 18].

Педагогічними умовами формування готовності майбутніх соціальних педагогів до розв'язання професійних конфліктів у закладах освіти М. Трухан визначено такі: стимулювання в майбутніх соціальних педагогів внутрішньої мотивації до конструктивного врегулювання та вирішення конфліктів; поетапне засвоєння майбутніми соціальними педагогами конфліктологічних знань і формування у них відповідних умінь і навичок; збагачення змісту практичної підготовки майбутніх соціальних педагогів спеціальними знаннями щодо сутності, структури, функцій і механізмів попередження і розв'язання конфліктів; створення сприятливого соціально-психологічного клімату для забезпечення досвіду конструктивного вирішення конфліктних ситуацій [12, с. 4].

До організаційно-педагогічних умов забезпечення процесу підготовки майбутніх соціальних педагогів до статевого виховання старшокласників Л. Головач відносить такі: «збагачення змісту підготовки з урахуванням сутності статевої культури особи, рівня сформованості якостей статевої культури старшокласників; розробку і реалізацію програми підготовки із урахуванням рівня готовності майбутніх соціальних педагогів до статевого виховання старшокласників; удосконалення технології підготовки студентів до статевого виховання під час навчальних та позааудиторних занять, збагачення практичного досвіду; корекція набутих професійних умінь і навичок роботи з питань статевого виховання старшокласників у процесі різних видів соціально-педагогічної практики і форм професійної діяльності майбутніх соціальних педагогів» [2, с. 11]

Соціально-педагогічними умовами підготовки майбутніх соціальних педагогів до комунікативної діяльності в умовах дитячих закладів оздоровлення і відпочинку О. Пюра уважає такі: «актуалізація діалогічної взаємодії та суб'єкт-суб'єктних відносин у системі «викладач-студент», «соціальний педагог-дитина» в умовах дитячих закладів оздоровлення і відпочинку; оптимізація практичної спрямованості підготовки майбутніх соціальних педагогів до комунікативної діяльності в умовах дитячих закладів оздоровлення і відпочинку; забезпечення поетапної практичної підготовки майбутніх соціальних педагогів до комунікативної діяльності в умовах дитячих закладів оздоровлення і відпочинку» [8, с.10].

Узагальнення результатів аналізу теоретичних джерел з проблем підготовки майбутніх соціальних педагогів, науково-методичні основи організації процесу їхньої професійної підготовки у закладах вищої освіти, а також результати констатувального експерименту дозволили визначити усвідомлення студентами важливості гендерного підходу і формування настанови на необхідність його реалізації у роботі з вихованцями в закладах інтернатного типу важливою умовою підготовки майбутніх соціальних педагогів до гендерної соціалізації вихованців у закладах інтернатного типу.

Обґрунтуємо важливість цієї соціально-педагогічної умови більш докладно.

Беручи до уваги важливість гендерного підходу, вибір цієї соціально-педагогічної умови обумовлюється його інтеграцією в національний освітній простір, закріпленою чинною законодавчою базою, зокрема Законом України «Про забезпечення рівних прав та можливостей для жінок і чоловіків» (№ 2866 – IV від 8 вересня 2005 р.), стаття 21 п'ятого розділу якого розкриває сутність гендерних ініціатив в освітній практиці таким чином: «Навчальні заклади забезпечують: рівні умови для жінок і чоловіків під час вступу до навчальних закладів, рівні умови оцінки знань ...; підготовку та видання підручників, навчальних посібників, вільних від стереотипних уявлень про роль жінки і чоловіка; виховання культури гендерної рівності, рівного розподілу професійних і сімейних обов'язків тощо» [4, с. 6].

Гендерний підхід, спираючись на визначення ООН, є «...процесом оцінки будь-якого заходу, що планується, з точки зору його впливу на жінок і чоловіків, а також законодавства, стратегій і програм в усіх галузях і на всіх рівнях. Ця стратегія ґрунтується на тому, що інтереси та досвід жінок, як і чоловіків, мають стати невід'ємним критерієм при розробці загальної концепції, при здійсненні моніторингу й оцінки загальних напрямів діяльності і програм у політичних, економічних та суспільних сферах для того, щоб жінки, як і чоловіки, могли одержувати однакові можливості і шанси, а нерівність щоб ніколи не вкорінювалась» [5, с. 78].

Науковці вважають гендерний підхід новою науковою методологією, а також принципом пізнання й пояснення сутності людини, який, як стверджує М. Ткалич, на сучасному етапі «покликаний розв'язувати такі завдання: 1) вивчення жінок і чоловіків як активних суб'єктів творення соціального світогляду, розвитку соціальних відносин, світобачення, можливостей особистості; 2) аналіз соціально-економічних, суспільно-політичних, культурних, психологічних та інших умов, що зумовлюють та відтворюють сучасне

становище чоловіків і жінок у суспільстві; 3) розкриття соціальних ролей та позицій чоловіків і жінок, формування засад і методів соціального зрівняння в усіх сферах життя; 4) пошук можливостей входження жінок у чоловічо-домінантну систему, збагачення її новими властивостями в з урахування інтересів і потреб обох статей; 5) пошук нових форм упорядкування соціальних відносин в інтересах жінок і чоловіків» [11, с.11].

Необхідність і доцільність розробки й упровадження гендерного компонента в освітню галузь О. Ільченко обумовлює низкою соціально-педагогічних суперечностей, а саме: «між прагненням української держави до подальшого інтегрування у європейський та світовий освітній простір та домінуванням у вітчизняному суспільстві патріархатної ідеології, жорстких стандартів традиційної культури фемінності і маскуліності; між завданнями національної освіти, щодо формування демократичних цінностей, утвердження принципів рівності і гуманності, розвитку гендерної культури егалітарного зразка та окремими дискримінаційними тенденціями (за ознакою раси, етнічного походження, статі, релігії, віку, сексуальної орієнтації, класової належності, майнового статку тощо), які мають місце в суспільному житті країни; між усвідомленням прогресивним освітянським колом необхідності впровадження нового дослідницького напрямку – гендерного підходу та тривалим панування практики «однієї думки», що сформувала специфічну ментальність вітчизняного науковця, здатного використовувати у пошуках істини один із можливих шляхів, інші – відкидати; між потребою здійснення «гендерної інвентаризації» традиційної методології соціальних і соціокультурних наук, необхідністю створення інноваційних методів та підходів, упровадження нових тем і курсів з гендерної проблематики та браком матеріальних і моральних стимулів для їх розроблення і впровадження, недостатністю узагальнюючих праць з теорії і методології гендерних досліджень тощо; між об'єктивною потребою у вихованні нової генерації молоді з гендерночутливим форматом мислення і традиційною гендерно нейтральною (нечутливою) освітньою політикою і практикою» [6, с. 23].

Провідними завданнями гендерного підходу в умовах сучасного освітнього процесу О. Ільченко визначає такі: 1) гармонізацію статево-рольових відносин на основі егалітаризму і гендерної рівності; 2) розкриття і аналітичне осмислення наявних відмінностей у вихованні хлопців і дівчат, упередженості в змісті навчальних програм, пояснення гендерного дисбалансу в освіті у цілому; 3) регулювання гендерної асиметрії навчально-виховного процесу, гальмування проявів

сексизму і дискримінації, подолання найбільш жорстких гендерних стереотипів в освітній практиці; 4) корегування впливу середовища, розширення життєвого простору для розкриття та розвитку індивідуальних здібностей і задатків кожної особистості, можливостей її самореалізації; 5) створення комфортних умов для гендерної ідентифікації та ефективної соціалізації особистості; 6) формування внутрішньої культури індивіда, толерантного ставлення до партнерів протилежної статі, виховання гармонійних морально-етичних гендерних відносин; 7) реконструкцію гендерних стереотипів у навчанні, вивільнення мислення педагогів, батьків учнів від традиційних статево-рольових стандартів і гендерних упереджень; 8) створення моделі гендерного виховання і здійснення педагогічного процесу на основі особистісно зорієнтованих стратегій гендерного виховання [6, с. 28].

Нам особливо імponує подане науковцем визначення головної ідеї гендерного підходу в педагогіці; О. Ільченко вбачає її «не в описанні біологічних відмінностей та фіксуванні різниці в соціальних статусах, ролях, нормах і правилах життя (навчання, виховання) представників різної статі, а в «оцінці гармонії взаємодії статей», в аналітичному осмисленні і поясненні специфіки цієї взаємодії в культурно-освітньо-виховному середовищі, у врахуванні впливу всіх факторів педагогічного процесу на гендерний розвиток особистості та її «саморух» [6, с. 28]. Інтеграція гендерного підходу в сучасну вищу педагогічну освіту, на переконання І. Мунтян, «надасть реальну можливість майбутнім фахівцям сфери освітніх послуг через кваліфіковане розуміння його сутності з повагою ставитись як до рівноправного розкриття людиною свого особистісного потенціалу, так і до рівної можливості його реалізації незалежно від статі» [7, с. 3].

Погоджуємося із Н. Самойленко, яка вважає, що «проведення гендерного підходу в процес підготовки майбутніх учителів дає змогу формувати:

- гендерну грамотність (система отримання необхідних знань у сфері гендерних досліджень);
- сформовану мотивацію до рівноправної участі чоловіків і жінок у суспільному житті та реалізації своїх гендерних прав і свобод;
- гендерну самоосвіту (набуття власного досвіду з гендерної збалансованості);
- гендерну чуйність (здатність особистості усвідомлювати вплив соціального середовища, реагувати на прояви сексизму);
- повагу до особливостей та індивідуальних проявів особистості незалежно від її статі» [9, с. 47].

В аспекті зазначеного вище наголосимо на важливості упровадження гендерного підходу у

процес підготовки майбутніх учителів загалом та соціальних педагогів, зокрема. Це забезпечить не тільки ґрунтовні засади для удосконалення їхнього професіоналізму, а й формування їхньої гендерної культури як важливої складової гендерної соціалізації та їхній особистісний розвиток як активних суб'єктів соціального життя. Від використання педагогами виховних траєкторій залежить реальне здійснення реконструкції традиційних культурних обмежень у розвитку особистості вихованців закладів інтернатного типу, створення умов розкриття здібностей дівчаток і хлопчиків у процесі педагогічної взаємодії.

Отже, задля усвідомлення студентами важливості гендерного підходу та його упровадження у процес підготовки майбутніх соціальних педагогів, доцільно забезпечити висвітлення в змісті їхньої фахової підготовки у закладі вищої освіти інформації про те, що гендерна самосвідомість особистості формується через усвідомлення абсолютної цінності прав чоловіків і жінок, свободи особистості; усвідомлення себе як особистості, здатної впливати не гендерну ситуацію в державі; активна позиція щодо необхідності участі у гендерних перетвореннях; критичне сприйняття соціально-політичної інформації; розуміння рівноправності участі обох статей у політичному житті; лояльне і водночас, вимогливе ставлення до осіб обох статей; готовність відповідати за славні рішення та їхні наслідки; толерантність, здатність до компромісу. Таку роботу реалізовували на першому організаційно-пізнавальному етапі формувального експерименту завдяки введенню додаткових тем гендерної проблематики в навчальні дисципліни «Соціальна молодіжна політика», «Соціальна педагогіка», а також у процесі проведення лекційних, практичних занять з модуля «Гендерна соціалізація як основний чинник формування гендерних уявлень особистості», додатково введеного у навчальну дисципліну «Соціалізація особистості».

Отже, реалізація у процесі фахової підготовки майбутніх соціальних педагогів гендерного підходу дозволила студентам оволодіти питаннями важливості гендерних перетворень в українському суспільстві, обумовлених наявністю гендерної асиметрії в гендерних відносинах; розглянути соціальні, психологічні виміри гендерних досліджень та правове забезпечення гендерної рівності; проаналізувати прояви та шляхи подолання гендерного насильства; ознайомитися з освітніми практиками у сфері забезпечення гендерної рівності.

Перспективою подальших наукових пошуків у цьому напрямку є визначення та реалізація інших соціально-педагогічних умов ефективної фахової підготовки майбутніх соціальних педагогів до гендерної соціалізації вихованців закладів інтернатного типу.

Список використаних джерел

1. Бабанский Ю. К. Избранные педагогические труды. М. : Педагогика, 1989. 560 с.
2. Головач Л. Я. Формування готовності майбутніх соціальних педагогів до статевого виховання старшокласників: автореф. дис. канд. пед. наук. Івано-Франківськ, 2016. 20с.
3. Єрємін Л. Є. Соціально-педагогічні умови формування у вихованців закладу інтернатного типу готовності до сімейного життя: автореф. дис. канд. пед. наук, Київ, 2019. 20 с.
4. Закон України «Про забезпечення рівних прав та можливостей для жінок і чоловіків» <https://zakon.rada.gov.ua/laws/annot/2866-15>
5. Іващенко О. Гендерна наукова перспектива: від світогляду до політики. *Соціологія теорія, методи, маркетинг*. 1998. № 6. С. 78-91.
6. Ільченко О. Гендерний підхід як нова методологія наукових досліджень в галузі педагогіки: генеза розвитку. *Педагогічні науки. Збірник наукових праць*. Полтава, 2011. С. 23-30.
7. Мунтян І. С. Гендерний підхід у професійній підготовці студентів вищих педагогічних закладів: автореф. дис. канд. пед. наук. Одеса, 2004. 23 с.
8. Пюра О. С. Підготовка майбутніх соціальних педагогів до комунікативної діяльності в умовах дитячих закладів оздоровлення і відпочинку: автореф. дис. канд. пед. наук. Київ, 2015. 20 с.
9. Самойленко Н. Впровадження гендерного підходу у процес підготовки майбутніх вчителів початкової школи. *Науковий вісник Східноєвропейського національного університету імені Лесі Українки. Професійна освіта*. 2 (303), 2016. С. 43-49.
10. Словник-довідник з професійної педагогіки / ред.-упоряд. А. В. Семенова. Одеса: Пальміра, 2006. 272 с.
11. Ткалич М. Г. Гендерна психологія :навч. посіб. К. : Академвидав, 2011. 248 с.
12. Трухан М. А.Формування готовності майбутніх соціальних педагогів до розв'язання професійних конфліктів у закладах освіти: автореф. дис. канд. пед. наук. Рівне, 2016. 20 с.
13. Хархан Г. Д. Підготовка дітей-сиріт в умовах інтернатного закладу до сімейного життя: дис. ... канд. пед. наук : 13.00.05. Луганськ, 2011. 300 с.
14. Шпільчак Л. Я. Підготовка майбутніх соціальних педагогів до психолого-педагогічного супроводу дітей із дистантних сімей: автореф. дис. канд. пед. наук. Івано-Франківськ, 2016. 20 с.

References

1. Babanskij Ju. K. Izbrannye pedagogicheskie trudy [Selected pedagogical works]. M. : Pedagogika, 1989. 560 s.
2. Holovach L.Ia. Formuvannia hotovnosti maibutnikh sotsialnykh pedahohiv do statevoho vykhovannia starshoklasnykiv [The future social educators readiness for sexual education of high school students formation]: avtoref. dys.. kand.. ped. nauk. Ivano-Frankivsk, 2016. 20s.
3. Ieromina L.Ie. Sotsialno-pedahohichni umovy formuvannia u vykhovantsiv zakladu internatnoho typu hotovnosti do simeinoho zhyttia [Socio-pedagogical conditions of boarding school type students' readiness formation for family life]: avtoref. dys. kand. ped. nauk, Kyiv, 2019. 20 s.
4. Zakon Ukrainy «Pro zabezpechennia rivnykh prav ta mozhlyvostei dlia zhynok i cholovikiv» [Law of Ukraine "On Equal Rights and Opportunities for Women and Men"] <https://zakon.rada.gov.ua/laws/annot/2866-15>
5. Ivashchenko O. Genderna naukova perspektyva: vid svitohliadu do polityky [Gender scientific perspective: from world outlook to politics.]. Sotsiolohiia teoriia, metody, marketynh. 1998. № 6. S. 78-91.
6. Ilchenko O. Gendernyi pidkhd yak nova metodolohiia naukovykh doslidzhen v haluzi pedahohiky: heneza rozvytku [Gender approach as a new methodology of scientific research in pedagogy: genesis of development.]. Pedahohichni nauky. Zbirnyk naukovykh prats. Poltava, 2011. S. 23-30.
7. Muntian I. S. Hendernyi pidkhd u profesiinii pidhotovtsi studentiv vyshchykh pedahohichnykh zakladiv [Gender approach in professional training of students of higher educational institutions]: avtoref. dys. kand. ped. nauk. Odesa, 2004. 23 s.
8. Piura O. S. Pidhotovka maibutnikh sotsialnykh pedahohiv do komunikatyvnoi diialnosti v umovakh dytiachykh zakladiv ozdorovlennia i vidpochynku [Preparing future social educators for communicative activity in the conditions of children's health and recreation facilities]: avtoref. dys.. kand. ped. nauk. Kyiv, 2015. 20 s.
9. Samoilenko N. Vprovadzhennia henderneho pidkhd u protses pidhotovky maibutnikh vchyteliv pochatkovoi shkoly [Introduction of gender approach in the process of preparation of future primary school teachers.]. Naukovyi visnyk Shkhidnoievropeiskoho natsionalnoho universytetu imeni Lesi Ukrainky. Profesiina osvita. 2 (303), 2016. S. 43-49.
10. Slovyk-dovidnyk z profesiinoi pedahohiky [Vocabulary reference book on professional pedagogy] / red.-uporiad. A. V. Semenova. Odesa: Palmira, 2006. 272 s.
11. Tkalych M.H. Henderna psykholohiia : navch. posib [Gender Psychology: Educ. Textb.]. K. : Akademvydav, 2011. 248 s.
12. Trukhan M. A. Formuvannia hotovnosti maibutnikh sotsialnykh pedahohiv do rozv'iazannia profesiinykh konfliktiv u zakladakh osvity [Forming the readiness of future social educators to resolve professional conflicts in educational institutions]: avtoref. dys. kand.. ped. nauk. Rivne, 2016. 20 s.
13. Kharkhan H. D. Pidhotovka ditei-syrit v umovakh internatnoho zakladu do simeinoho zhyttia [Preparation of orphans in a residential setting for family life]: dys. ... kand. ped. nauk : 13.00.05. Luhansk, 2011. 300 s.
14. Shpilchak L.Ia. Pidhotovka maibutnikh sotsialnykh pedahohiv do psykholoho-pedahohichnoho suprovodu ditei iz dystantnykh simei [Future social educators preparation for psychological and pedagogical support of children from distant families]: avtoref. dys. kand. ped. nauk. Ivano-Frankivsk, 2016. 20 s.

Руслана Билик. Гендерный подход как условие подготовки будущих социальных педагогов к гендерной социализации воспитанников учреждений интернатного типа

В статье актуализируется проблема профессиональной подготовки будущих социальных педагогов к гендерной социализации воспитанников учреждений интернатного типа. На основании различных

подходов ученых определена сущность понятия «социально-педагогические условия подготовки будущих социальных педагогов к гендерной социализации воспитанников учреждений интернатного типа», обоснован гендерный подход как важное методологическое основание образования и одно из условий подготовки будущих социальных педагогов к гендерной социализации воспитанников учреждений интернатного типа, определена его роль у формирования соответствующей готовности студентов.

Ключевые слова: подготовка, социальной педагог, воспитанники, учреждения интернатного типа, готовность, социально-педагогические условия.

Ruslana Bilyk. Gender approach as a condition of preparation of future social educators to gender socialization of pupils of internal type institutions

The article presents the investigation of the urgency need of future social educators' professional preparation for gender socialization of boarding school students as representatives of gender culture of society, capable of ensuring the formation of gender representations, values and behavior of gender students of boarding school institutions and optimizing their socialization. On the basis of different approaches of scientists the essence of the concept "socio-pedagogical conditions of preparation of future social educators for gender socialization of pupils of boarding-schools" is defined as a set of factors that determine the peculiarities of vocational training of future social pedagogues, providing a sufficient level of their readiness for educational institutions and the effectiveness of the process. The gender approach as an important component of education and one of the conditions for the preparation of future social educators for gender socialization of boarding school pupils is substantiated, which will provide not only sound foundations for improving their professionalism, but also the formation of their gender culture as an important component of their gender. active subjects of social life. It is emphasized that the actual implementation of reconstructions of traditional cultural restrictions in the development of the personality of the pupils of boarding schools, the creation of conditions for disclosing the abilities of girls and boys in the process of pedagogical interaction depends on the use of pedagogical gender educational trajectories. It is shown that such work was realized at the first organizational and cognitive stage of the forming experiment by introducing additional topics of gender in the subjects "Social youth policy", "Social pedagogy", as well as in the course of lecturing, practical lessons on the module "Genderization" the main factor in the formation of gender perceptions of personality", additionally introduced in the discipline "Socialization of personality".

Keywords: training, social teacher, pupils, boarding-schools, readiness, social and pedagogical conditions.